

CODI 28536 TEXTOS GRECS I

Professors: Francesc J. CUARTERO IBORRA (1r semestre)
Carlos VARIAS GARCÍA (2n semestre)

Contingut

Aquesta assignatura, obligatòria de Segon Cicle de la titulació de Filologia Clàssica i recomanada pel 3er curs de la llicenciatura, aprofundeix en determinats gèneres i autors de la literatura grega, analitzant les seves característiques lingüístiques i literàries. El curs es dividirà en dues parts, coincidint amb cadascun dels semestres. En el primer semestre es farà una presentació temàtica i formal de la poesia èpica grega arcaica, a través d'una selecció de passatges dels poemes homèrics, pels quals es farà servir l'*Antologia de la Ilíada y la Odissea* de M. S. Ruipérez i col·laboradors. El segon semestre es dedicarà a la prosa, al primer gran historiador grec, Heròdot, l'estil i llenguatge del qual és força homèric. Es traduirà el Llibre I de la seva *Història*.

Paral·lelament l'alumne haurà de llegir en traducció les obres següents: a la primera part del curs, *Ilíada* d'Homer i *Les Troianes* d'Eurípides; a la segona, *Medea* d'Eurípides, *Anàbasi* de Xenofont, *Fedó* de Plató, i *Sobre la corona* de Demòstenes.

Objectius

En acabar l'assignatura, l'alumne haurà de ser capaç de traduir i comentar un passatge de cadascun dels autors i obres treballats a classe, havent millorat el seu nivell de comprensió de la llengua grega, i també conèixer els aspectes formals i temàtics més representatius de la poesia èpica grega arcaica i dels inicis de la historiografia grega. Així mateix, l'alumne haurà de poder explicar amb detall els continguts de les lectures en traducció, i fer-ne una valoració raonada.

Temari

A. Poemes Homèrics:

1. Orígens i característiques de l'èpica grega (aedes i rapsodes; tradició oral, etc.).
2. La qüestió homèrica: el problema de la composició dels poemes homèrics.
3. La llengua de l'èpica.
4. Estructura i contingut de la *Ilíada* i de l'*Odissea*.
5. El marc històric de l'epopeia grega. Les societats homèriques i el seus valors culturals.
6. Altres poemes atribuïts a Homer. La influència d'Homer al llarg de la història.

B. Heròdot:

1. Orígens de la historiografia grega.
2. Biografia d'Heròdot.

3. Contingut i estructura de la seva *Història*. Finalitat de l'obra.
4. Tècnica de composició: fonts i metodologia.
5. Ideologia.
6. Llengua i estil. Influència d'Heròdot.

Avaluació

Per avaluar aquesta assignatura es farà una mitjana entre les dues notes finals de cada semestre, cadascuna de les quals s'obté en la mateixa proporció de la manera següent:

- Examen de traducció al final del semestre = 75% de la nota final del semestre.
- Exàmens de lectura de les obres proposades = 15% de la nota final del semestre.
- Assistència regular i participació a classe = 10% de la nota final del semestre.

Per poder fer la mitjana cal haver aprovat tots els exàmens amb una nota mínima de 5. En els exàmens de traducció també caldrà fer els comentaris corresponents, tan dels aspectes del contingut (contextualització del passatge dins l'obra, tractament dels temes, context socio-cultural) com dels formals (llengua, estil, mètrica).

Tutoria Integrada

Els 1.5 crèdits de la TI es faran en classes d'una hora cada quinze dies al llarg de tot l'any. La finalitat d'aquesta TI és completar els aspectes, especialment lingüístics, que poden resultar més difícils en general, de manera que, comptant amb l'esforç per part dels alumnes, el ritme de treball que es marqui a classe pugui ser seguit per tothom. L'assistència a la TI és obligatòria per a tothom.

Bibliografia

Tant per a Homer com per a Heròdot és molt recomanable els temes respectius de literatura publicats a la pàgina web: www.liceus.com, portal E-excellence. A continuació es dona la bibliografia més general per a cadascun dels autors:

1) Homer:

Bibliografia bàsica: Els alumnes hauran de comprar el llibre següent, que es farà servir a classe:

RUIPÉREZ, M. S. y colaboradores, *Antología de la Ilíada y de la Odisea*, Madrid: Fundación Pastor de Estudios Clásicos, 1990 (4ª reimpr. 2000).

1. Altres llibres i capítols de llibre de bibliografia bàsica:

CARLIER, P., *Homero*, Madrid 2005.

LESKY, A., "La epopeya homérica" en *Historia de la literatura griega*, Madrid 1969, p. 31-113.

LÓPEZ EIRE, A., "Homero" en J. A. López Férez (ed.), *Historia de la literatura griega*, Madrid 1988, pp. 33-65.

GUZMÁN GUERRA, A., *Manual de métrica griega*, Madrid: Ediciones Clásicas, 1997.

Bibliografía complementària:

ADRADOS, F. R.; FERNÁNDEZ-GALIANO, M.; GIL, L.; LASSO DE LA VEGA, J. S.,
Introducción a Homero, Madrid 1963 (reeditat diverses vegades).

CABRERA, P.; OLMOS, R., *Sobre la Odisea: visiones desde el mito y la arqueología*,
Madrid 2003.

CAIRNS, D. L. (ed.), *Oxford Readings in Homer's Iliad*, Oxford 2001.

CARTER, J. B.; MORRIS, S. P. (eds.), *The Ages of Homer. A Tribute to Emily Townsend
Vermeule*, Austin 1995.

CHANTRAINE, P., *Grammaire homérique*, tome I: *Phonétique et morphologie*, tome II:
Syntaxe, Paris 1948-1953.

CRESPO, E., *Elementos antiguos y modernos en la prosodia homérica*, Salamanca 1977.

DRIESSEN, J., "Homère et les tablettes en linéaire B. Mise au point", *L'Antiquité
Classique* 61 (1992), pp. 5-37.

EDWARDS, M., *Homer, Poet of the Iliad*, Baltimore and London 1987.

FINLEY, M. I., *El món d'Ulisses*, Barcelona 1985².

FOWLER, R. (ed.), *The Cambridge Companion to Homer*, Cambridge 2004.

GRIFFIN, J., *Homero*, Madrid 1984.

HEUBECK, A.; WEST, S.; HAINSWORTH, J. B.; HOEKSTRA, A.; RUSSO, J.; FERNÁNDEZ-
GALIANO, M., *A Commentary on Homer's Odyssey*, 3 vols., Oxford 1988-1992.

LATACZ, J., *Troya y Homero. Hacia la resolución de un enigma*, Barcelona 2003.

LÉTOUBLON, F. (ed.), *Hommage à Milman Parry. Le style formulaire de l'épopée
homérique et la théorie de l'oralité poétique*, Amsterdam 1997.

KIRK, G. S. (ed.), *The Iliad: A Commentary*, 6 vols., Cambridge 1985-1993.

MORRIS, I.; POWELL, B. (eds.), *A New Companion to Homer*, Leiden-New York-Köln
1997.

MORRIS, S. P.; LAFFINEUR, R. (eds.), *EPOS. Reconsidering Greek Epic and Aegean
Bronze Age Archaeology. Proceedings of the 11th International Aegean Conference,
Los Angeles, UCLA - The J. Paul Getty Villa, 20-23 April 2006 (= Aegaeum 26),
Liège-Austin 2007.*

MYLONAS SHEAR, I., *Tales of Heroes. The Origins of the Homeric Texts*, New York-
Athens 2000.

NAGY, G., *The Best of the Achaeans. Concepts of the Hero in Archaic Greek Poetry*,
Revised edition, Baltimore and London 1999.

NAGY, G., *Homer's text and language*, Urbana and Chicago 2004.

PARRY, A. (ed.), *The Making of Homeric Verse. The Collected Papers of Milman Parry*,
Oxford 1971.

SIGNES, J., *Escritura y literatura en la Grecia arcaica*, Madrid 2004.

VIDAL-NAQUET, P., *El món d'Homer*, Barcelona 2002.

Lecturas 1er semestre:

HOMER, *La Ilíada*. Introducció, traducció i notes de J. Alberich. Barcelona: La Magrana, 1999³.

HOMER, *Ilíada*. Introducció de J. Pòrtulas. Text revisat i aparat crític de F. J. Cuartero. Traducció de M. Ros. Notes a la traducció i mapes de J. Alberich. Barcelona: Fundació Bernat Metge, vols. I-IV, 2005-2010 (falten un parell o tres de volums).

HOMERO, *Ilíada*. Edición y traducción de A. López Eire. Madrid: Cátedra, 1989.

HOMERO, *Ilíada*. Traducción, prólogo y notas de E. Crespo. Madrid: Gredos, 1991.

EURÍPIDES, *Les Troianes*. Introducció, traducció i notes de R. Torres. Madrid: Ed. Clásicas, 2003.

EURÍPIDES, *Tragedias*, vol. II (inclou *Las Troyanas*). Introducción, traducción y notas de J. L. Calvo. Madrid: Gredos, 1978.

EURÍPIDES, *Tragedias*, vol. II (inclou *Las Troyanas*). Edición y traducción de J. M. Labiano. Madrid: Cátedra, 1999.

2) Heròdot:

Bibliografia bàsica:

LESKY, A., "Heròdot" en *Historia de la literatura griega*, Madrid 1969, p. 334-357.

LÓPEZ EIRE, A.; SCHRADER, C., *Los orígenes de la oratoria y la historiografía en la Grecia Clásica*, Zaragoza 1994.

SCHRADER, C., "Heròdot" en J. A. López Férez (ed.), *Historia de la literatura griega*, Madrid 1988, pp. 503-536.

Bibliografia complementària:

AA.VV., *Hérodote et les peuples non grecs. Neuf exposés suivis de discussions*, Genève 1990 (Entretiens sur l'Antiquité Classique, n° 35).

BAKKER, E. J.; DE JONG, I. J. F.; VAN WEES, H. (ed), *Brill's Companion to Herodotus*, Leiden 2002.

CAMPOS DAROCA, J., *Experiencias del lenguaje en las Historias de Heròdot*, Almería 1992.

DARBO-PESCHANSKI, C., *L'Historia: commencements grecs*, Paris 2007.

DEWALD, C.; MARINCOLA, J. (eds.), *The Cambridge Companion to Herodotus*, Cambridge 2006.

FEHLING, D., *Herodotus and his 'sources': citation, invention and narrative art*, Leeds 1989.

FERNÁNDEZ GALIANO, M., *Heròdot*, Madrid 1986.

FORNARA, Ch. W., *Herodotus. An Interpretative Essay*, Oxford 1971.

GOULD, J., *Herodotus*, New York 1989.

HOW, W.W.; WELLS, J., *A Commentary on Herodotus*, vol. I-II, Oxford 1912-1928.
MOMIGLIANO, A., *La historiografía griega*, Barcelona 1984.
MORA, F., *Religione e religioni nelle Storie di Erodoto*, Milano 1985.
MUNSON, R. V., *Herodotus and the Language of Barbarians*, Cambridge, MA, 2005.

Lecturas 2on semestre:

EURÍPIDES, *Medea*. Introducció, traducció i notes de A. Carramiñana. Barcelona: La Magrana, 1998.
EURÍPIDES, *Tragedias*, vol. I (inclou *Medea*). Edición y traducción de J. A. López Férez. Madrid: Cátedra, 1985.
EURÍPIDES, *Alcestis, Medea, Hipólito*. Introducción, traducción y notas de A. Guzmán. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
JENOFONTE, *Anábasis*. Edición y traducción de C. Varias. Madrid: Cátedra, 2009⁴.
XENOFONT, *L'expedició dels Deu Mil*. Text revisat i traducció de F. J. Cuartero. Barcelona: col. "Bernat Metge", 3 vols., 1968-1979.
PLATÓ, *Fedó*. Traducció y edició a cura de J. Vives. Barcelona: Edicions 62, 1999.
PLATÓN, *Fedón, Banquete, Fedro*. Traducciones, introducciones y notas por C. García Gual, M. Martínez y E. Lledó. Madrid: Gredos, 1986.
PLATÓN, *Fedón, Fedro*. Introducción, traducción y notas de L. Gil. Madrid: Alianza Editorial, 1995.
DEMÓSTENES, *Discursos*. Introducción, traducción y notas de J. L. Navarro. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
DEMÓSTENES, *Las Filípicas, Sobre la corona*. Edición y traducción de A. López Eire. Madrid: Cátedra, 1998.

